

Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju,
Odeljenje za psihologiju,
Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu

Međusobno prožimanje različitih aspekata jezika

Aleksandar Kostić¹²

¹Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Univerzitet u Beogradu

²Srpska akademija nauka i umetnosti

akostic@f.bg.ac.rs

U lingvistici i psiholingvistici različitim aspektima jezika, kao što su fonološki, leksički (semantički), morfološki (fletivna morfologija) i sintaksički, u najvećem broju slučajeva pristupa se kao zasebnim jezičkim domenima. Time oni postaju posebne discipline lingvistike i psiholingvistike, često sa svojom specifičnom metodologijom.

Niz empirijskih nalaza, međutim, sugeriše međusobnu uslovljenost i prožimanje ovih aspekata jezika koje je kognitivno motivisano. Fonološka ograničenja u velikoj meri uslovljavaju neke od karakteristika leksike, fletivna morfologija iz određene perspektive u sebi sadrži naznake značenje reči, dok logika sintakse dobija obrise optimizacije kognitivnog opterećenja pri produkciji i percepciji jezika u realnom vremenu.

Imajući ovo u vidu, naoko nezavisni domeni jezika mogu se razmatrati iz drugačije perspektive u kojoj su oni međusobno uslovljeni i spregnuti u jedinstveni funkcionalni sistem čija je organizacija i funkcionisanje motivisano optimizacijom kognitivnih opterećenja. Ovakav pristup počiva na kvantitativnim opisima različitih jezičkih fenomena i metrici teorije informacija.